

POZNAŃSKI ZWIĄZEK KRĘGLARZY 1934 – 1939 (1) Działalność legalizacyjna i organizacyjna

Datę likwidacji Polskiego Związku Kręglarzy, tj. 5 kwietnia 1934 r., można uznać za początek nieformalnej działalności następnego związku w Poznaniu: Poznańskiego Związku Kręglarzy (Poz.ZK). Na wniosek Komisji Likwidacyjnej Pol.ZK ustanowiono bowiem Komitet Międzyklubowy dla kontynuowania rozgrywek sportowych. Skład komitetu ustalono niemal taki, jak Komisji Likwidacyjnej, a weszli do niego: Antoni Jasiak, Stanisław Petras i K. Wojtkiewicz. Postanowiono kontynuować rozgrywki o mistrzostwo drużynowe i o puchar przechodni. Zachowano więc tu ciągłość działań.

Jednak dopiero jesienią 1934 r., z inicjatywy KK Jedność, zwłaszcza prezesa tego klubu i członka Komitetu Międzyklubowego Antoniego Jasiak, na spotkaniu kapitanów sportowych zainteresowanych klubów, ustalono rozgrywki na 1935 r. Komitet Międzyklubowy, zapewne ze względu na brak rejestracji i brak środków finansowych, w początkowym okresie swego istnienia nie przejawiał zbyt dużej aktywności i niezbyt często informował w prasie o swej działalności. Jednak już podczas zawodów zorganizowanych przez związek bydgoski w dniu 10 listopada 1935 r., a nazwanych Kręglarskimi Mistrzostwami Polski, przedstawiciele kręglarstwa poznańskiego wystąpili pod egidą Poznańskiego Związku Kręglarzy.

Pomimo braku dokumentów, można wysunąć tezę, że w 1935 r. Komitet Międzyklubowy przekształcono w stowarzyszenie pod nazwą Poznański Związek Kręglarzy, z prezesem Antonim Jasiakiem z KK „Jedność” na czele, przystępując równocześnie do legalizacji istnienia Związku.

Podczas wspomnianych zawodów w Bydgoszczy doszło do pierwszego kontaktu kręglarzy i związków Poznania i Krakowa. Było to bardzo ważne spotkanie, integrujące całe niemal ówczesne środowisko kręglarskie. W obliczu zagrożenia dla bytu tego sportu w Polsce nastąpiła konsolidacja działań całego środowiska kręglarskiego. Duża w tym zasługa kręglarzy bydgoskich, którzy doprowadzili do tego spotkania, a w dalszych działaniach przede wszystkim kręglarzy poznańskich. Pod koniec roku nawiązali oni kontakty z Niemieckim Związkiem Kręglarzy, dzięki czemu wszystkie polskie związki kręglarskie zostały zaproszone do udziału w V Światowym Turnieju Kręglarskim przed igrzyskami olimpijskimi w Berlinie w 1936 roku.

Poznański Związek Kręglarzy wykazywał wówczas dużą prężność organizacyjną, ograniczając jednak swoje działania do organizacji turniejów i zawodów, mających na celu przygotowanie do turnieju światowego, zaniedbując jednocześnie sprawy legalizacji Związku. W konsekwencji m.in. tego władze nie wyraziły zgody na start kręglarzy polskich w zawodach berlińskich.

Jesień 1936 r. wyróżniła się zmianami organizacyjnymi. Poznańscy kręglarze, niewątpliwie zainspirowani wzorem Krakowa, przystąpili do poważnych działań w celu zarejestrowania wreszcie swojego związku. Na Walnym Zebraniu w dniu 18 października przyjęto Statut Poz.ZK. Ponieważ spełniono wszystkie wymogi przewidziane „Prawem o Stowarzyszeniach”, decyzją Wojewody Poznańskiego z dnia 6 listopada 1936 r. wpisano Związek do rejestru stowarzyszeń i związków pod nr 1637, pod nazwą „Poznański Związek Kręglarzy” z siedzibą w Poznaniu. Teren działania związku ograniczono statutowo do terenu województwa poznańskiego. Jako cel stowarzyszenia podano: „pielęgnowanie i popularyzowanie sportu kręglarskiego”, wymieniając takie środki działania dla osiągnięcia tego celu jak: „popieranie sportu kręglarskiego przy pomocy prasy, urządzenie imprez kręglarskich

i sportowych w kraju i za granicą”. Założycielami Związku oficjalnie byli (wg „Monitora Polskiego” nr 270, W-wa 1936, s.4): Karol Bishof, Władysław Brzozowski, Józef Gibowski, Antoni Jasiak, Leon Lampe, Stanisław Łopaczyk, Julian Mikołajski, Władysław Schab, Gerard Standar, Józef Szczeblewski, Stanisław Tomczyk, Leon Wolniewicz, Wojciech Zieliński i Tomasz Ziętowski.

Analizując skład osobowy założycieli Związku zauważyć trzeba, że do głosu wówczas doszła nowa fala działaczy, wśród których dominowali restauratorzy, a obok nich urzędnicy państwowi i pracownicy Zakładów Metalowych H. Cegielski. Przeważali członkowie klubów: KK „Jedność”, KK „Rzut Oka”, KK „Stella”, Wielkopolskiego Klubu Kręglarzy i nowoutworzonego KK „3x9” (później KS „Warta”) – wszystkie z Poznania.

Na dzień 13 grudnia 1936 r. w „Zielonogrodzie” zwołano zebranie konstytucyjne Poz.ZK, na którym – po dwóch latach rzeczywistego istnienia Związku – wybrano formalnie i oficjalnie jego władze statutowe. Na zebranie to zaproszono także kluby spoza Poznania, które dotychczas do Związku nie należały, lub na skutek oficjalnej likwidacji poprzedniego związku utraciły z nim kontakt. Na zebraniu umożliwiono klubom dokonać czynności rejestracyjne do Związku, ale żaden z licznych i nierzadko bardzo aktywnych klubów, jak np. „Polonia” Środa Wlkp. Czy „Jutrzenka” Leszno, z tego zaproszenia nie skorzystał.

Nowy Związek zrzeszał niestety niewielu członków, w dodatku początkowo wyłącznie z terenu miasta Poznania. Były to: KK „Jedność”, KK „Rzut Oka”, KK „Mars”, KK „Stella”, Wielkopolski KK, KK „Olimpia”, KK „3x9”, KK „Polonia”, KK „Patria” i od 1938 r. jedyny klub spoza Poznania – KK „Dziewiątka” Czarnków.

Na sezon 1936/1937 wybrano zarząd Związku, w skład którego weszli m.in.: Antoni Jasiak – prezes, Władysław Brzozowski – wiceprezes, Julian Czarnecki – sekretarz, Tomasz Ziętowski – skarbnik i Łucjan Żelazny – naczelnik gry. Komisja Rewizyjna liczyła trzech członków i dwóch zastępców, a Sąd Honorowy – pięć osób. Skład władz Związku niewiele odbiegał od zespołu wybranego w 1935 r. W tym układzie personalnym zarząd działał do Walnego Zebrania w dniu 26 marca 1938 r., na którym dokonano niewielkich zmian w jego składzie. Na prezesa ponownie wybrano Antoniego Jasiak, natomiast wiceprezesem został Wacław Wiśniewski.

Kolejne Walne Zebranie zwołano na 11 marca 1939 r., podczas którego wybrano zarząd w podobnym składzie, ze zmianą na funkcji wiceprezesa, którą objął Mieczysław Andrut. Podczas tego zebrania omawiano sprawy związane z utworzeniem Ogólnopolskiego Związku Kręglarzy RP, oficjalnego przystąpienia Polski do Międzynarodowej Federacji Kręglarskiej (IBA), perspektyw udziału reprezentacji Polski w mistrzostwach świata w Helsinkach w 1940 r. oraz organizacji obchodów 10 – lecia powstania KK „Polonia” Poznań.

Fakt niewielkich zmian w składach zarządów na przestrzeni ostatnich lat działalności świadczy o dobrej atmosferze panującej w Związku i o jego efektywnej pracy. Obok organizacji imprez sportowych, wiele uwagi poświęcano życiu towarzyskiemu, które sprzyjało integracji członków. W tym celu urządzono latem 1927 r. wycieczkę autobusową, z rodzinami. Do Chodzieży, a w 1938 r. do Czarnkowa. Zarząd korzystał z doświadczeń swoich poprzedników dla zjednoczenia kręglarstwa polskiego. Znaczącym sukcesem organizacyjnym Poz.ZK było zorganizowanie w dniu 8 maja 1938 r., przy okazji trójmeczcu Poznań – Bydgoszcz – Lwów, zebrania konstytucyjnego Ogólnopolskiego Związku Kręglarzy RP.

Poznański Związek Kręglarzy zaangażowany w ideę zjednoczenia kręglarstwa w Polsce, niewiele jednak zrobił dla zintegrowania kręglarstwa wielkopolskiego. Tak aktywne ośrodki kręglarskie, jak: Gostyń, Kościan, Leszno, Szamotuły, Środa i inne, do wybuchu wojny działały poza strukturami związkowymi, organizując życie sportowe we własnym zakresie. Był to jednak

niewielki mankament w działalności Związku i mimo ograniczonego zasięgu należy jego działalność ocenić pozytywnie. Poznański Związek Kręglarzy swą działalnością ponadregionalną zdecydowanie wysunął się na pozycję lidera w ruchu kręglarskim w Polsce. Równocześnie prowadził intensywną działalność sportową, o czym w następnym artykule. /CEGE/

Antoni Jasiak – prezes w latach 1934 – 1939

Łucjan Żelazny – naczelnik gry
W latach 1934 – 1939

Trójmecz kręglarski Poznań – Bydgoszcz – Kraków w 1936 r. w Poznaniu